

ZĀLĀJA STRUKTŪRAS KVALITĀTES NOVĒRTĒJUMS (VĒRTĒ VISĀ ZĀLĀJĀ)

Saimniecība (Apsaimniekotājs)

Zālāja Nr.

Zālāja nosaukums

Vērtētāja V.Uzvārds

Datums

1

KOKU UN KRŪMU SEKUNDĀRS APAUGUMS (izņemot 1 gadu vecas atvases). Par sekundāru apaugumu (arī vecāku koku un krūmu pudurus) uzskata visu apaugumu, kas veidojies zālājā pēdējo gadu desmitu laikā kā aizaugšanas rezultāts. Vērtē gan vietējās sugas, gan invazīvās (piem., vārpaino korinti). Kā sekundāru apaugumu nevērtē atsevišķi augošus kokus un krūmus, kas saglabāti ainavas vai ganīšanas vajadzībām.

OPTIMĀLS

NELIELS APAUGUMS

VIDĒJS APAUGUMS

LIELS APAUGUMS

ĻOTI LIELS APAUGUMS

Nav sekundāra apauguma. Ja ir atsevišķie koki un vecu krūmu puduri, kas atstāti ganībām vai ainavai, tie neveido vairāk par 10% no zālāja platības (parkveida zālājos līdz 30%).

No zālāja malām, grāvjiem, ap veciem kokiem/krūmiem kokaugi sāk izplesties zālājā (līdz 1m plata pārtraukta josla, kokaugi līdz 3 gadus jauni) un/vai līdz 1% no zālāja platības jaunu krūmu puduri vai izklaidu kociņi (ieplakās, ap akmeņiem, nenovāktiem siena rulljiem utml.).

No zālāja malām, grāvjiem, ap veciem kokiem/krūmiem kokaugi izpletušies zālājā līdz 2-3m platā joslā un/vai līdz 5% no zālāja platības jaunu krūmu puduri vai izklaidu kociņi (ieplakās, ap akmeņiem, nenovāktiem siena rulljiem utml.).

No zālāja malām, grāvjiem, ap veciem kokiem/krūmiem kokaugi izpletušies zālājā 3-5m platā joslā un/vai līdz 20% no zālāja platības aizauguma rezultātā veidojušies krūmu/koku puduri vai izklaidu kociņi.

No zālāja malām, grāvjiem, ap veciem kokiem/krūmiem kokaugi izpletušies zālājā >5m platā joslā un/vai virs 20% no zālāja platības krūmu puduri vai izklaidu kociņi.

Jūsu zālājs atbilst (atzīmēt atbilstošo)

2

KŪLA (iepriekšējo gadu vecā zāle). Vērtē gan iepriekšējā gada atāla kūlu, gan vairāku iepriekšējo gadu kūlu, kas uzkrājas ik gadus novācot būtiski mazāku zāles daudzumu nekā zelmenis saražo. Kūlas daudzumu skatās ne tikai no augšas (ko redz caur zelmeni), bet arī ar rokām pašķīstot zelmeni.

DAUDZ KŪLAS

NEDAUDZ KŪLAS

KŪLAS NAV VISPĀR

Kūla veido biezu slāni. Tas var būt gan sagūlis 1-5cm biezs (veidojas smalcinātā nenovāktā zālējā), gan nesagūlis - irdens un >3cm biezs (uzkrājas vairāku gadu laikā, zālāju pļaujot augstāk par 10-15cm vai, ja bagātīgi ataug atāls, kas netiek nopļauts, vai ganībās vietās, kur dzīvnieki nelabprāt ganās).

%

Kūla veido nenaslēgtu (pārtrauktu) slāni, kas vidēji sedz 20-30% no augšnes un ir plānāks par 3cm. Slapjās vietās, kur augi labi sadalās vai kūla aiznesta ar paliem, tās gandrīz nav.

%

Kūlas slāņa nav vispār (vai tikai daži atmirušu augu stiebi, lapas). Parasti šāda situācija veidojas, ja zālāju pļauj ļoti vēlu vasarā vai bieži pļauj, vai intensīvi nogana vasaras otrajā pusē.

%

Cik % no platības atbilst katram stāvoklim? Norādīt zālāja platību % katrā no tiem (kopā summai jābūt 100%).

3

ZĀLĀJA VIRSMA (augu ciņi, kurmju un mežacūku rakumi - gan nenolīdzinātie iepriekšējo gadu, gan svaigie tekošā gada, rīses). Akmeņus nevērtē. Platības vērtējumā skaita gan nelīdzenumus, kas izkaisīti visā zālājā, gan tādus, kas koncentrēti vienā tā daļā (piem., ieplakā).

OPTIMĀLS

NEDAUDZ NELĪDZENS

VIDĒJI NELĪDZENS

NELĪDZENS

ĻOTI NELĪDZENS

Līdz 1% no zālāja platības. Kopumā virsma pietiekami līdzena, lai ganības varētu apļaut un pļavas nopļaut 3-5cm zemu.

1-5%. Virsmas nelīdzenums tikai lokāli dažās zālāja vietās līdz 5% platības rada problēmas ganības apļaut vai pļavas nopļaut 3-5cm zemu.

6-20% un laukuma platība vidēji >0,01 ha, ciņi/rakumi/rīses augsti, to dēļ pļaušana tiek veikta augstāk par 10cm un uzkrājas kūla. Ganībās ir traucēta apļaušana.

21-50%, ciņi/rakumi/rīses augsti, to dēļ pļaušana notiek augstāk par 10cm un uzkrājas kūla. Ganībās samazinās vieta biotopam raksturīgajām sugām.

Virs 50%, ciņi/rakumi/rīses augsti, to dēļ pļaušana notiek augstāk par 10cm un uzkrājas kūla. Ganībās samazinās vieta biotopam raksturīgajām sugām.

Jūsu zālājs atbilst (atzīmēt atbilstošo)

4 **EKSPANSĪVAS SŪNU SUGAS.** Vērtē sūnu segumu (visas sugas kopā) pēc tā, vai ar sūnām nosegtajā laukumā lakstaugu sēklas var nokļūt līdz atklātai augsnei. Ja sūnu klājiens tāds, ka sēklas nokrīt tikai sūnās, tas ir vienlaidu sūnu klājiens.

OPTIMĀLS

Līdz 10% no zālāja platības.

NEDAUDZ VIRS OPTIMĀLĀ

Līdz 20% no zālāja platības.

VIDĒJS APAUGUMS

Līdz 30% no zālāja platības.

LIELS APAUGUMS

Līdz 50% no zālāja platības.

ĻOTI LIELS APAUGUMS

Virs 50% no zālāja platības.

Jūsu zālājs atbilst (atzīmēt atbilstošo)

5 **INVAZĪVAS UN EKSPANSĪVAS LAKSTAUGU SUGAS.** Vienlaidu audze ir gan no zālāja malas, gan atsevišķi pa visu zālāju vai tā daļu izklaidus esoši laukumi, kuros viena vai vairākas ekspansīvās sugas ir pārsvarā pār citām (to lapas sedz vismaz 25% no zemes, skatoties uz zelmeni no augšas).

OPTIMĀLS

Līdz 1% no zālāja platības aizņem vienlaidu audzes vai ir tikai atsevišķi indivīdi, ceri pa retam visā platībā.

NEDAUDZ VIRS OPTIMĀLĀ

Līdz 10% no zālāja platības aizņem vienlaidu audzes un/vai šīs sugas ir pārsvarā pār citām.

VIDĒJS APAUGUMS

Līdz 25% no zālāja platības aizņem vienlaidu audzes un/vai šīs sugas ir pārsvarā pār citām.

LIELS APAUGUMS

Līdz 50% no zālāja platības aizņem vienlaidu audzes un/vai šīs sugas ir pārsvarā pār citām.

ĻOTI LIELS APAUGUMS

Virs 50% no zālāja platības aizņem vienlaidu audzes un/vai šīs sugas ir pārsvarā pār citām.

Jūsu zālājs atbilst (atzīmēt atbilstošo)

Apvilkt zālāja platību, kurā suga ir pārsvarā pār citām: **nav**, **maz** (mazāk par 1%), **vidēji** (1 - 25%), **daudz** (26–50%), **ļoti daudz** (virs 50%).

nav maz vidēji daudz ļ.daudz

**ADATAINĀIS
DZELONGURĶIS**

nav maz vidēji daudz ļ.daudz

**PODAGRAS
GĀRSA**

nav maz vidēji daudz ļ.daudz

KAZENE

nav maz vidēji daudz ļ.daudz

**SMARŽĪGĀ
KĀRVELE**

nav maz vidēji daudz ļ.daudz

**SOSNOVSKA
LATVĀNIS**

nav maz vidēji daudz ļ.daudz

LIELĀ NĀTRE

nav maz vidēji daudz ļ.daudz

**MEŽA
SUNBURĶIS**

nav maz vidēji daudz ļ.daudz

**PARASTĀ
VĪGRĪZE**

nav maz vidēji daudz ļ.daudz

ĒRĢĻPĀRDE

nav maz vidēji daudz ļ.daudz

**AUSTRUMU
DĪŽPĒRKONE**

nav maz vidēji daudz ļ.daudz

**LOŽŅU
GUNDEGA**

nav maz vidēji daudz ļ.daudz

NAKTSSVECES

nav maz vidēji daudz ļ.daudz

**DZIEDNIECĪBAS
PIENENE**

nav maz vidēji daudz ļ.daudz

**KANĀDAS
ZELTGAUVĪTE**

nav maz vidēji daudz ļ.daudz

**BLĪVĀ
SKĀBENE**

nav maz vidēji daudz ļ.daudz

ZIRGSKĀBENES

nav maz vidēji daudz ļ.daudz

**DAUDZLAPU
(ZILĀ) LUPĪNA**

nav maz vidēji daudz ļ.daudz

**TĪRUMA
USNE**

nav maz vidēji daudz ļ.daudz

**BASTARDA
ĀBOLIŅŠ**

nav maz vidēji daudz ļ.daudz

**ZIRGU
ĀBOLIŅŠ**

nav maz vidēji daudz ļ.daudz

**PUĶU
SPRĪĢANE**

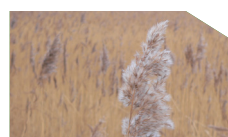
nav maz vidēji daudz ļ.daudz

**DZIEDNIECĪBAS
ZIEPJUSAKNE**

nav maz vidēji daudz ļ.daudz

**SLOTIŅU
CIESĀ**

nav maz vidēji daudz ļ.daudz

**PARASTĀ
NIEDRE**

nav maz vidēji daudz ļ.daudz

**ZILGANĀ
MOLĪNIJA**

nav maz vidēji daudz ļ.daudz

**LOŽŅU
VĀRPĀTA**

nav maz vidēji daudz ļ.daudz

KAMOLZĀLE

nav maz vidēji daudz ļ.daudz

TIMOTIŅŠ

nav maz vidēji daudz ļ.daudz

LAPSASTE

nav maz vidēji daudz ļ.daudz

**DAUDZGADĪGĀ
AIRENE**

Pārliecinieties, ka aizpildījāt ekspansīvo sugu kopējo segumu!!!

6 ZELMEŅA STRUKTŪRA (vērtē gan pļavās, gan ganībās. Pļavu vērtē pilnziedā (jūnija beigās), ganības vērtē ganību sezonas sākumā, kad vēl nav pilnībā noganīts, vai, kad pēc ganīšanas zelmenis pietiekami ataudzis).

DAUDZVEIDĪGA

(●) Platlapju segums vienāds vai lielāks par graudzāļu jeb stiebrzāļu segumu; (●) Graudzāļu sugas vairākas; (●) Nav 1-2 izteikti dominējošu sugu – zelmenis kā sīkrakstains dažādkrāsu paklājs; (●) Bagātīgi ziedoši augi no dažādām sugām un vismaz 3 dažādās krāsās (piem., balta, dzeltena, zila, violeta) vai sezonas laikā vērojama vairāku krāsu nomaiņa; (●) Zelmenis dažāda augstuma (var nodalīt vairākus stāvus), zem augstākiem augiem bagātīgi sastop zemākus augus un pavisam zemu augus ar lapām pie zemes rozetē.

%

VIDĒJI DAUDZVEIDĪGA

(●) Platlapju segums ir pamanāmi mazāks par graudzāļu segumu vai tie pārsvarā ir 1-2 sugu pārstāvji un pilnziedā zelmenī dominē tikai 1-2 ziedu krāsas; (●) Zelmenis ir galvenokārt viena augstuma, zemāko augu stāvs fragmentārs (nevis pilnībā izteikts) vai to veido tikai 1-2 ekspansīvas sugas (piem., baltais āboliņš vai ložņu gundega).

%

VIENVEIDĪGA

(●) Platlapju segums ir izteikti mazāks par graudzāļu segumu vai platlapju nav VAI ir tikai izteikta ekspansīvo platlapju audze (burkšķi, gārsas, vīgrīzies); (●) Nav bagātīgas dažādu puķu ziedēšanas un graudzāļu un to zaļie toņi rada pamatnoskaņojumu VAI to rada vienkārša ekspansīvo platlapju audze; (●) Zelmenis augsts un viena augstuma, zem augstajiem augiem gandrīz nav zemāku augu un augu ar lapām pie zemes rozetē.

%

Cik % no platības atbilst katram stāvoklim? Norādīt zālāja platību % katrā no tiem (kopā pa visām 3 klasēm summai jābūt 100%).

7 GANĪBU STRUKTŪRA (vērtē tikai zālajos, kuros šajā un/vai iepriekšējos 2 gados veikta ganīšana (gan pastāvīgi, gan tikai atālā vai agri pavasarī)).

Apvilkt zālajā sastopamo sugu daudzumu: **nav**, **maz** (mazāk par 1%), **vidēji** (1 - 25%), **daudz** (26–50%), **ļoti daudz** (virs 50%).

nav maz vidēji daudz ļ.daudz
LOŽŅU ĀBOLIŅŠ

nav maz vidēji daudz ļ.daudz
GANU PLIKSTIŅŠ

nav maz vidēji daudz ļ.daudz
GUNDEGAS

nav maz vidēji daudz ļ.daudz
JĒKABA KRUSTAINĒ

nav maz vidēji daudz ļ.daudz
MAURA RETĒJS

nav maz vidēji daudz ļ.daudz
RUDENS VĒLPIENE

nav maz vidēji daudz ļ.daudz
LIELĀ CEĻTEKA

nav maz vidēji daudz ļ.daudz
MAURA SKARENE

nav maz vidēji daudz ļ.daudz
MAURA SŪRENE

nav maz vidēji daudz ļ.daudz
MAZĀ BRŪNGALVĪTE

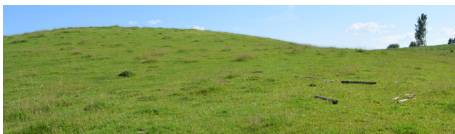
nav maz vidēji daudz ļ.daudz
USNES/DADŽI

nav maz vidēji daudz ļ.daudz
SKĀBENES

NOGANĪŠANAS IETEKME. Vērtē kopumā pēc vairākām pazīmēm ganīšanas ietekmi uz zelmeni ilgtermiņā (arī to, kas radusies iepriekšējo gadu ganīšanas ietekmē).

STIPRA NOGANĪŠANA

Vērtē visos ganītos zālajos:

(●) Ganību slodzes indikatoraugi zelmenī vai tā zemākajā stāvā dominē; (●) Kūlas gandrīz nav; (●) Atālu nogana zemu kā mauriņu.

Vērtē tikai pastāvīgās ganībās:

(●) Visu sezonu ganības līdzinās mauriņam, tikai daži augi ziedoši un tie ir netipiski zemi - ziedi pieplakuši zemei; (●) Zelmenis vienādi zems, bez struktūras, >75% noganīts ļoti zemu un pilnībā nograuzts (zem 3 cm); (●) Zemu noganīts arī pavasarī pirms augu izauguši 15 cm un/vai vēl rudenī (atāls ataudzis mazāk nekā 10-15 cm).

%

OPTIMĀLA NOGANĪŠANA

Vērtē visos ganītos zālajos:

(●) Ganību slodzes indikatoraugi dominē līdz 25% no platības; (●) Kūla ir sastopama vismaz 20% platības, bet neveido biezu vienlaidu slāni; (●) Atāls pēc noganīšanas ir dažāda augstuma un nelīdzinās vienmūļam mauriņam.

Vērtē tikai pastāvīgās ganībās:

(●) Visu sezonu ganības izskatās ziedošas un augi ir sev raksturīgā augumā; (●) Zelmenis ir dažāda augstuma un mazāk par 25% ir ļoti zems un pilnībā nograuzts (zem 3 cm); (●) Ganīšana uzsākta, kad zelmenis izaudis vismaz 10-15 cm un pabeigta, kad zelmenis vēl 10-15 cm garš.

%

NEPIETIEKAMA NOGANĪŠANA

Vērtē visos ganītos zālajos:

(●) Ganīšanas indikatoraugi zelmenī gandrīz nav; (●) Kūla ir sastopama virs 50% platības un veido izteiktu slāni; (●) Atāls pēc noganīšanas ir pamatā izbradāts, lielākoties nav noēsts.

Vērtē tikai pastāvīgās ganībās:

(●) Pārsvarā liela auguma augi un liels ekspansīvo augu segums; (●) Zelmenis augsts un ganīšanas laikā izbradāts, un nav zemu (zem 5-10 cm) noganītu laukumu; (●) Vairāk nekā 25% no zelmeņa ganību perioda beigās nenoešta.

%

Cik % no platības atbilst katram ganīšanas intensitātes stāvoklim (kopā pa 3 klasēm summai jābūt 100%).

8 CITAS IETEKMES (piemēram, veci siena ruļļi, rekreācija, zvēru barotavas, erozija. NEvērtē kurmjū rakumus, rises u.c., kas tiek vērtēti 3. ZĀLĀJA VIRSMĀ).

- _____
- _____
- _____

Ietekmes platība

<1% / 1 līdz 4% / 5% un vairāk
<1% / 1 līdz 4% / 5% un vairāk
<1% / 1 līdz 4% / 5% un vairāk

AUGU SUGU DAUDZVEIDĪBAS NOVĒRTĒJUMS ZĀLĀJĀ TRANSEKTES 10 PUNKTOS

[illegible]